

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

26 septembrie 2017

FLD nr. 20

Biroului Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

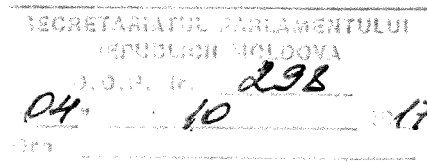
În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova și prevederilor art. 47 alin. (5) din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de propunere legislativă, proiectul de hotărâre privind dispunerea elaborării proiectului de modificare și completare a unor acte legislative.

Anexe:

- 1) Proiectul de hotărâre;
- 2) Nota informativă;
- 3) Decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității, nr. 67/17 din 25 august 2017.

Deputați în Parlament:

T. Deliu
M. Ciobanu
C. Șap
V. Pistoneș
C. Cobzare
C. Șap
C. Șap
C. Șap
C. Șap

HOTĂRÎRE

privind dispunerea elaborării proiectului de modificare și completare a unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art. I. – Guvernul, în termen de o lună va elabora proiectul de modificare și completare a unor acte legislative în vederea punerii în aplicare a deciziei Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurării egalității, nr. 67/17 din 25 august 2017, cu privire la constatarea faptului discriminării în acces la servicii de protecție socială.

Art. II. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII
ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfint nr.180, bir.600
tel.: +373 (0) 22 21-28-17

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Штефан чел Марэ, 180, каб. 600
тел.: +373 (0) 22 21-28-17

DECIZIE
din 25 august 2017
cauza nr. 67/17

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Oxana GUMENNAIA – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Lucia GAVRILIȚĂ – membră

au examinat, în ședință publică, susținerile scrise și verbale ale
petiționarului: P. N.

reclamatului: Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Pretinsa discriminare în acces la servicii de protecție socială.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 și nu ridică excepțiile de inadmisibilitate prevăzute de pct. 42 din Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr.298 din 21.12.2012.

III. Susținerile părților

Alegațiile petiționarului

3.1 Petiționarul menționează că, în perioada martie-august 1992, a fost înrolat din rândul rezerviștilor și a participat la acțiunile de luptă în timp de pace, alături de persoanele care activau pe bază de contract în cadrul Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Apărării. Petiționarul notează că persoanele respective care s-au pensionat conform prevederilor Legii cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, beneficiază de o majorare a pensiei (atât cea de dizabilitate, cât și cea pentru vechime) în mărime de 135 lei. Această majorare este acordată pentru participarea la acțiunile de luptă în timp de pace. Petiționarul susține că persoanele care s-au pensionat în baza Legii privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14.10.1998, nu beneficiază de o astfel de majorare a pensiei deși, au luat parte la aceleași acțiuni de luptă.

Susținerile reclamatului

3.2 Reclamatul confirmă că persoanele care întrunesc condițiile pentru a beneficia de pensie în temeiul Legii cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, beneficiază de o majorare a pensiei de dizabilitate sau pentru vechime în muncă, pentru participarea la acțiunile de luptă în timp de pace de - 135 lei. Reclamatul menționează că persoanele care nu întrunesc condițiile pentru a beneficia de pensie în baza Legii cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, dar se pensionează în baza Legii privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14.10.1998, beneficiază de o alocație lunară de stat în mărime de - 100 lei pentru participarea la acțiunile de luptă în timp de pace, în conformitate cu pct. 8 art. 2 al Legii cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație.

IV. Dreptul național și internațional relevant

- 4.1 Constituția Republicii Moldova la art. 16 alin. (2)** prevede că toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială; **art. 47 alin.(2)** cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.
- 4.2 Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012 la art. 1 alin. (1)** stabilește că scopul legii este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția discriminării ca fiind orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse; **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 4** formele grave ale discriminării sunt: **lit. a)** promovarea sau practicarea discriminării de către autoritățile publice; **lit. g)** discriminarea săvârșită asupra unui grup de persoane; **art. 8 lit. c)** interzice orice formă de discriminare privind accesul persoanelor la servicii de protecție socială; **art. 13 alin. (2)** plângerea trebuie să conțină o descriere a încălcării dreptului persoanei, momentul în care a avut loc această încălcare, faptele și eventualele dovezi care susțin plângerea, **art. 15 alin. (1)** sarcina de a proba că fapta în cauză nu constituie o discriminare revine persoanelor despre care se presupune că au comis fapta discriminatorie.
- 4.3 Legea cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 la art. 2 alin. (1)** prevede că militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu; **art. 16 alin. (1)** se majorează pensia pentru vechime în muncă: **a)** militarilor care au îndeplinit serviciu prin contract și persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au luat parte la acțiuni de luptă în timp de pace - cu 135 lei; **alin. (2)** majorările prevăzute în prezentul articol nu se acordă concomitent și nu se stabilesc persoanelor care primesc alocație lunară de stat conform Legii cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație; **art. 26 alin. (1)** militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au luat parte la acțiuni de luptă în timp de pace pensia de dizabilitate li se majorează cu 135 lei; **alin. (5)** majorările prevăzute în prezentul articol nu se acordă concomitent și nu se stabilesc persoanelor care primesc alocație lunară de stat conform Legii cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație; **art. 48** pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern (în redacția 01.01.2017).
- 4.4 Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162 din 22.07.2005 la art. 2** prevede că, militari prin contract sunt cetățenii încadrați în serviciul militar prin contract; rezerviști - cetățenii trecuți în rezerva Forțelor Armate; **art. 7 alin. (1)** Statul asigură protecția juridică și socială a militarilor în conformitate cu prezenta lege și cu alte acte normative; **art. 20** militarii sunt supuși asigurării obligatorii de stat în modul stabilit de legislația în vigoare.
- 4.5 Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei nr. 1245 din 18.07.2002 la art. 13 alin. (1)** prevede că, în evidența militară, în calitate de rezerviști, sunt luați cetățenii: **a)** care au îndeplinit serviciul militar; **b)** care au absolvit cursul deplin de instruire la catedra militară; **c)** apți pentru serviciul militar care nu au îndeplinit această obligațiune până la atingerea vârstei de 27 de ani.
- 4.6 Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14.10.1998 la art. 16 alin. (1)** prevede că, cuantumul pensiei pentru limită de vârstă se determină conform formulei de calcul din anexa nr. 2, reieșind din rata de acumulare de 1,35%, venitul mediu lunar asigurat, valorizat conform prevederilor art. 8, și stagiul de cotizare realizat; **art. 21 alin. (1)** cuantumul pensiei

de dizabilitate se calculează în raport cu gradul de dizabilitate conform formulelor din anexa nr.3, parte integrantă a prezentei legi.

- 4.7 **Legea cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație la art. 2 pct. 8** prevede că, militarilor aflați în serviciul activ, rezerviștilor chemați la concentrare, voluntarilor și colaboratorilor organelor afacerilor interne, ai organelor securității de stat și ai sistemului penitenciar, incluși în efectivul unităților militare și al structurilor speciale aflate pe pozițiile de luptă, precum și militarilor, colaboratorilor organelor afacerilor interne, ai organelor securității de stat și ai sistemului penitenciar și persoanelor civile delegate în aceste unități pentru îndeplinirea unor misiuni speciale în scop de asigurare a eficienței acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova beneficiază de o alocației lunare de stat în mărime de 100 de lei.
- 4.8 **Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale ratificat de Republica Moldova 26.04.1993 la art. 9** prevede că Statele părți la prezentul Pact recunosc dreptul pe care îl are orice persoană la securitate socială, inclusiv asigurări sociale.
- 4.9 **Comentariul general nr. 19 privind dreptul la protecție socială al Comitetului ONU pentru drepturile economice, sociale și culturale la pct. 23** menționează că toate persoanele ar trebui să fie acoperite de sistemul de securitate socială, în special persoanele care aparțin grupurilor celor mai dezavantajate și marginalizate, fără discriminare pe oricare dintre motivele interzise de articolul 2 paragraful 2 al Pactului; **pct.24** Condițiile de eligibilitate pentru prestații sociale trebuie să fie rezonabile, proporționale și transparente. Retragerea, reducerea sau suspendarea prestațiilor ar trebui să fie circumscrise, pe baza unor motive rezonabile, supuse unui proces echitabil și prevăzute în legislația națională; **pct. 40** Statele părți au obligația imediată de a garanta ca dreptul la securitate socială va fi exercitat fără nici un fel de discriminare (art. 2 alin. (2)).

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din materialele dosarului, Consiliul reține spre examinare o discriminare în acces la servicii de protecție socială.
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin.(1) și art. 19 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza Dordevic v. Croația par. 82-84, par.177, cauza Chassagnou și alții v. Franța par. 91-92, Timishev v. Rusia par. 57) prevede o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamant atunci când petiționara/petiționarul prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu. Reieșind din alegațiile expuse în plângere, pentru a institui o prezumție a discriminării petiționarul urma să prezinte fapte care ar arăta existența cumulativă a următoarelor elemente:
- 1) tratamentul mai puțin favorabil (excludere, deosebire, preferință etc.) în exercitarea unui drept
 - 2) aplicat în comparație cu alte persoane
 - 3) cu care petiționarul se află în situație analogică
 - 4) pe baza unui criteriu protejat.
- 5.3 Consiliul stabilește o prezumție de discriminare, or faptele expuse în plângere denotă prezența cumulativă a elementelor indicate mai sus. Consiliul reține că tratamentul mai puțin favorabil se exprimă prin stabilirea diferențiată a cuantumului prestației sociale acordate participanților la acțiuni de luptă în timp de pace. Astfel, Consiliul stabilește că (i) persoanele care au participat la acțiuni de luptă pe timp de pace și se pensionează în condiții speciale (în baza Legii cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993) beneficiază de o majorare a pensiei cu 135 lei, (ii) ceilalți beneficiază de o alocație lunară de stat în mărime de 100 lei. De asemenea, Consiliul reține că situația persoanelor care au participat la acțiuni de luptă pe timp de pace este analogică, indiferent de temeiul în baza își revendică prestația.
- 5.4 Consiliul observă că prin modificările din 2008¹ la Legea privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 statul a creat o situație de discriminare, tratând diferențiat persoanele care au participat la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, în partea ce privește cuantumului prestației sociale. Consiliul

¹ Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 94 din 08.05.2008

- subliniază că indiferent de statutul special al beneficiarului de prestație socială și de temeiul legal în baza căreia persoana și-o revendică, aceasta se oferă pentru participarea la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, respectiv, cuantumul prestației trebuie să fie egal pentru toți participanții care la aceste lupte. Consiliul nu a găsit o justificare obiectivă și rezonabilă a situației în care unii participanți la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova beneficiază de 135 lei, iar alți participanți la aceleași acțiuni de luptă beneficiază de 100 de lei
- 5.5 Totodată, în cadrul ședinței de audieri reclamatul a menționat că potrivit legislației², aceste două sume nu se achită concomitent. Cât privește situația *de facto*, reclamatul a explicat că până în data de 01.01.2017, pensia angajaților structurilor de forță era stabilită de către organele de pensionare ale instituțiilor în care activau, iar alocațiile sociale de către Casele Teritoriale de Asigurări Sociale, respectiv aceste două entități nu interacționau pentru a duce evidența acestor categorii de persoane și a verifica suprapunerea plăților. De asemenea, reclamatul a menționat că începând cu data de 01.01.2017, Casa Națională de Asigurări Sociale este unica instituție abilitată cu dreptul de stabilire a prestațiilor sociale, prin urmare va monitoriza situația, iar informația privitoare la persoanele care și-au stabilit pensia în condiții speciale va fi introdusă în sistemul informațional deținut de către CNAS, ulterior va fi contrapus cu informația care deja se deține în sistemul public de asigurări și situațiile menționate *supra* vor fi depistate și remediate.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1-3, art. 8 lit. c) și art. 15 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012, coroborat cu pct. 61 al Legii cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21.12.2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate reprezintă discriminare în acces la servicii de protecție socială.
2. Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în conformitate cu constatările prezentei decizii, va propune modificări la cadrul legislativ incident circumstanțelor speței în vederea uniformizării cuantumul prestației sociale acordate pentru participarea la acțiuni de luptă pe timp de pace, evitând măsuri regresive.
3. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
4. Decizia este cu drept de atac în instanța de contencios administrativ, conform prevederilor pct. 65 din Legea cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298 din 21.12.2012 și Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Oxana GUMENNAIA – membră

Andrei BRIGHIDIN – membru

Lucia GAVRILIȚĂ – membră

² Legea cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, art. 26 alin. (2) art. 16 și alin. (5)